

Repliker

Repliker. "Handel och fri rörlighet utgör ingen odelbar enhet"

Publicerad 16:34

SLUTREPLIK DN Debatt 4/9. Vår tolkning är att alla replikförfattarna menar att EU-projektet är en i grunden instabil konstruktion. De olika länderna har så olika syn på vad unionen ska användas till att enighet inte kan nås på enskilda politikområden. Stabilitet kan då bara nås om EU-projektet blir en enhet där varje land måste välja allt eller inget. Detta oavsett om de enskilda aspekterna naturligen hör ihop eller inte, skriver John Hassler och Hans-Werner Sinn.

Vi tackar Peter Kleen, Mats Ringborg, Ann Linde och Michel Barnier för intressanta repliker på vårt debattinlägg. Alla replikförfattarna menar att principen om de fyra friheternas odelbarhet inte får kompromissas. Fri rörlighet av varor, tjänster, kapital och personer påstås höra intimt ihop så att de inte kan delas.

Det är självklart att många aspekter av EU-samarbetet hör ihop och måste betraktas som en enhet. Varje medlemsland måste följa demokratiska spelregler och tillåta fria medier för att kunna vara representerat i de olika beslutande organen inom EU. Demokrati och inflytande är odelbara. På det ekonomiska området hänger deltagande i EMU samman med respekt för regler som garanterar ordning och reda i statsfinanserna (åtminstone så länge som statsbankrutt inte tillåts).

Huvudpoängen i vårt resonemang är dock att en sådan samhörighet inte gäller för handel med varor, tjänster och kapital å ena sidan och fri rörlighet av arbetskraft å den andra. Dessa marknader utgör inte naturligen en odelbar enhet. Tvärtom är ekonomisk teori och empiri mycket tydlig om att motsatsen gäller. Värdet av en gemensam marknad för varor, tjänster och kapital ökar om två ekonomier ger upp en gemensam arbetsmarknad.

Detta betyder inte att separata arbetsmarknader i sig är bra. Det betyder dock att de andra marknaderna blir mer viktiga i termer av välfärdsskapande om arbetskraftens rörlighet begränsas. Vi använde här metaforen med den vänstra och högra handen. Om den vänstra handen inte kan användas blir den högra desto viktigare. Att "plocka russin ur kakan" är en metafor som leder helt fel!

Ingen av de tre replikerna framför något egentligt argument emot vårt resonemang. Eftersom ingen ifrågasätter vårt grundläggande argument måste man dra slutsatsen att odelbarheten inte handlar om ekonomi. Men vad handlar den då om? Ingen av replikerna är här särskilt tydlig. Att göra avkall på odelbarheten "finns inte på kartan" (Kleen och Ringborg), "kan skada EU:s sammanhållning eller grundläggande principer" (Linde) och skulle leda till att den "inre marknaden löses upp" (Barnier).

Det är inte klart för oss exakt vad som ligger bakom dessa påståenden. Vår tolkning är dock att alla replikförfattarna menar att EU-projektet är en i grunden instabil konstruktion. De olika länderna har så olika syn på vad unionen ska användas till att enighet inte kan nås på

enskilda politikområden. Stabilitet kan då bara nås om EU-projektet blir en enhet där varje land måste välja allt eller inget. Detta oavsett om de enskilda aspekterna naturligen hör ihop eller inte.

Eftersom Storbritannien bestämt sig för att lämna EU kan de inte få del av den inre marknaden för varor och tjänster även om detta skulle vara ekonomiskt fördelaktigt både EU och Storbritannien. Det får helt enkelt inte vara för attraktivt att vara utanför unionen. Även om vi inser att detta är ett logiskt sammanhängande argument tror vi inte det ger en tillräckligt stabil grund för EU att långsiktigt stå på. I stället tror vi att stabilitet förutsätter att EU endast insisterar på enhetlighet på områden där det kan motiveras i sig självt. Så långt möjligt ska enhälliga beslut eftersträvas. Stabilitet kan inte heller byggas på att göra det kostsamt att stå utanför genom åtgärder som också ekonomiskt skadar unionen.

Kleen och Ringborg ondgör sig över att vi inte nämner att "Den brittiska regeringen har explicit understrukit att man vill lämna den inre marknaden och tullunionen." Vi har i andra sammanhang understrukit att Storbritannien varit chockerande oförberedda inför Brexit-förhandlingarna. Det är inte lätt att veta exakt vad de nu vill men det har i brittisk media framförts att regeringen åtminstone tills vidare vill stanna i tullunionen och den inre marknaden för varor och tjänster. Detta har av europaparlamentets brexitkoordinator kallats för en "fantasi". EU-kommissionen borde klargöra att tills vidare stanna i tullunionen är en möjlighet för Storbritannien.

Avslutningsvis, man kan diskutera om man ska använda metaforer som "krig" och "vedergällning". Uppenbarligen har detta varit provocerande vilket kanske inte är så bra i allvarliga frågor som dessa. Vi erkänner att vi ekonomer i motsats till de diplomater vi nu diskuterar med inte har samma professionella träning i att väga metaforer på guldvåg. I vår profession är dock tydlighet en dygd. Att kalla oviljan för att ge Storbritannien tillgång till den inre marknaden för varor och tjänster för "vedergällning" som riskerar leda till "handelskrig" är tydligt även om det inte är diplomatiskt.

DN Debatt. 4 september 2017

Debattartikel

John Hassler, professor vid IIES Stockholms universitet och Hans-Werner Sinn, president emeritus vid Ifo Institute och professor vid universitet i München:

["EU:s hårda Brexit-position riskerar leda till handelskrig"](#)

Repliker

Peter Kleen och Mats Ringborg, seniora rådgivare vid tankesmedjan Global utmaning:

["Verklighetsfrämmande påståenden om Brexit"](#)

Ann Linde (S), EU- och handelsminister:

["Att stå upp för EU:s grunder är inte att starta handelskrig"](#)

Michel Barnier, EU:s chefsförhandlare i förhandlingarna mellan EU och Storbritannien:

["Förslaget skulle leda till att inre marknaden löses upp"](#)

Slutreplik från John Hassler och Hans-Werner Sinn:

["Handel och fri rörlighet utgör ingen odelbar enhet"](#)

Läs fler artiklar på [DN Debatt](#).

ÄMNEN

[EU-kommissionen](#)

[Brexit](#)

Detta är en opinionstext i Dagens Nyheter. Skribenten svarar för åsikter i artikeln.

John Hassler, professor vid IIES Stockholms universitet

Hans-Werner Sinn, president emeritus vid Ifo Institute och professor vid universitet i München

Kommentera artikeln

I samarbete med tjänsten ifrågasätt erbjuder DN nu möjligheten att kommentera artiklar på DN Debatt och Insidan. Kanske kan du bidra med andra synvinklar och fakta? Håll dig till ämnet och håll en god ton. Visa respekt för andra skribenter och berörda personer i artikeln. Vi tar bort inlägg som vi bedömer är olämpliga.

IFRÅGASÄTT
BETA

Logga in/Skapa konto

Skriv din kommentar...

Lägg till referens

Kommentera

IFRÅGASÄTT
BETA

Senaste i ämnet Brexit

2017-09-08

"Förslaget skulle leda till att inre marknaden löses upp"

2017-09-07

"Att stå upp för EU:s grunder är inte att starta handelskrig"

2017-09-07

Tuffa krav för EU-invånare i Storbritannien efter Brexit

Tillbaka till toppen

Andra läser.

Greta Thunberg: Hur länge ska Pewdiepie tillåtas tjäna pengar på att vara rasist?

Stellan Skarsgård bad om ursäkt för sitt porträtt i "Borg"

McCain uppmanar: Utplåna Nordkorea vid aggressiv handling

